

6. WAIROA MARAE

TE PURA TE TANIWHA

6. WAIROA MARAE TE PURA TE TANIWHA

Kotahi rau mita i te tahawai mai i te piriti e whakawhiti ana i te awa o Wairoa, he rua hōhonu ki te tahataha, ki Tauranga. Ko te kāinga tēnei o Te Pura, ā, ko te ingoa o te rori ki reira ināianei ko Taniwha Place. Ko Te Pura te ingoa ake o te marae o Wairoa, kei runga i te hiwi mai i te piriti.

I mōhio te iwi o Wairoa ki te taniwha i te awa, ā, kāore rātou i whakapōrearea i a ia. Heoi anō, i tētahi rā, i te hōhā haere ngā tamatoa i taua kāinga, ka whanake rātou ki te nanakia haere. Ka heke tētahi wāhanga o rātou ki te kāinga o te taniwha. Ka tatari kia puta te taniwha i te rua, kātahi ka ruku rātou ki te wai, ki te kōhanga rā anō o te rua taniwha, nā, ka kahakina ngā hua. Ka whaohia ki rō kete, ka whakahokia ki te pā.

I taua pō, ka hoki te taniwha ki te kāinga, ka kitea kua murua tōna kōhanga. Ka eke ki runga me tana mōhio tūmatarau ki ngā mahi whanoke rā. Ka kake atu i te hiwi ki te pā mā te whai i te kakara o aua tamatoa whānako rā. Ka rokohina te wharepuni, i reira rātou e moe ana engari kāore i whakaoho i te iwi i roto rā. Ka kūpapa atu kē ki te tiro tiro haere. I te iri te kete mau hua rā i ngā heke o te whare.

Ka matika te taniwha, ka toro ki te nanao atu i te kete me te huri ki te kūaha. Heoi anō, nā tōna rahi ka tukia te kūaha, ka taka iho mai te pare. Ka oho te iwi me te mā tiro atu i te hiku o te taniwha rā e rehurehu haere ana i te ara. Ka opeti te iwi rā i te mataku, tē aro i a rātou ki te utu i te whānakotanga o ngā hua. Ka mū te whare.

Nāwai rā, ka tūwhitia te hopo me te tiro tiro haere a te iwi ki waho o te wharepuni. I reira, kitea ai te taniwha i te whitinga o Māhina, e heke atu ana ia ki te awa. Ka whāia ki tawhiti, ka kitea ai te taniwha e ruku atu ana ki tōna rua, ki te taha o te wai.

Kāore i tua atu i taua pō, engari i te ata ka rere ngā pakirehua. He aha i taka ai te pare i te kūaha? I mate ngā nanakia rā ki te whāki i ā rātou hara, te whānakotanga o ngā hua, ka mutu, ka kōhete kinotia rātou e ō rātou pakeke.

I mārama te whakatau a te iwi ki te aro nui atu ki tēnei tukunga āroharoha a te taniwha ki a rātou, i te mea, kāore te iwi i kōhurutia hei utu, ahakoa i whakahāweatia. I whakatauhia, kia whāngai te iwi i te taniwha me te tiaki i a ia. Nā, ka tukuroa te tau, ka takā te huhua o te kai mā te taniwha.

Nāwai rā, ka karangatia te taniwha hei kaitiaki o te Pura, ā, ka karangatia ia hoki ko Te Pura. Ka tauutuutu te manaaki a te taniwha i te iwi, i tā rātou manaaki i a ia. Ki te haere te iwi ki te awa, ka tiakina rātou ki rō wai. Ka kau atu te tamaiti ki ngā wai hōhonu, ka ākina ngāwaritia ki ngā wai pāpaku, kei toremi.

I tētahi rā, ka whakaaro tētahi tangata, ko Te Teira, ki te whakaterere ngātahi ko tāna whanau ki Hawaiki. Ka whakatikaina ngā āhuatanga mō te haere, ā, ka mutu ana te waka te whakarite, ka whakaterere atu te whānau i Wairoa, i Tauranga Moana ki te Moananui ā-Kiwa.

Ka toru, ka whā pea ngā rā e mārō ana te tere o te waka i te moana rahopē, mai i Aotearoa. I wē moana rawa rātou, ka tau te marangai nui. Ka tau te riri a Tangaroa, he wharenga te moana. Ka haea ngā rewa i te riri a Tāwhirimātea. Ka mao ana te āwhā, kei tua rātou o Tāwauwau. Nā te āmaimai, ka karanga a Te Teira ki ngā hau kia ārahina ai rātou, kātahi ka puta tētahi taniwha i te wai pīpī. Ko wai rā, ko Te Pura - te kaitiaki o Wairoa.

Ka whakaaro rua a Te Teira ki te hoki ki Hawaiki. Tē aro hoki i a ia ki taua kāinga, nā te kitenga atu o Te Pura, tōna ake kaitiaki, ka mārama ki a ia ki te hoki ki Tauranga Moana. Ka ārahi te taniwha i te waka ki Aotearoa, ki te maunga Mauao me te taumata o Ōtānewainuku, i kākahutia ki ngā tamariki a Tāne, nāwai rā a Te Aroha, a Moehau ka hīa ki runga. Ka ūngutu ana te waka ki ngā wai o Tauranga Moana, ka ruku atu anō te taniwha ki tōna rua ki Wairoa.

Ka hoki a Teira rātou ko tōna whānau ki te kāinga. Ka mauroa te pakiwaitara a Te Pura, nāna te waka i ārahi mai kia hoki rawa ki te kāinga.